

paa at lægge os paa Sinde, at vi skulle søge at fremme højere videnskabelige Formaal og navnlig det videnskabelige Foretagende, for hvilke han saa varmt tog Ordet, maa jeg derimod sige, at den tiltalte mig meget, ligesom jeg overhovedet skal være villig til med min Stemme at støtte ethvert nationalt videnskabeligt Foretagende. Jeg er i fuld Forstaelse med det ærede Medlem, naar han sagde, at det er Noget, der bidrager til at give et Folk Anseelse udadtil og styrke dets Livskraft i sig selv. Men ved Siden deraf mener jeg, at vi ikke maa forsømme Nogetsomhelst med Hensyn til den egentlige Folkeundervisning. Sdet vi sørge for at bygge vort Hus højere, med en fri og lys Udsigt over Livet, maa vi ikke glemme at sørge for Grunden, og Grunden er da Folkeoplysningen og Folkeopdragelsen. Der er store Stater i Fortiden, der have glemt dette Sidste, og derved selv rakt Haanden til dets Fald, og der er Ægnet til, at der er store Stater i Nutiden, som ere paa Vej til det Samme. Det var det ærede Medlem fra 4de Kreds, der forleden gjorde nogle forøvrigt velvillige Bemærkninger angaaende den Sag, som jeg her taler om. Jeg er fuldstændig enig med ham i, at det ikke er heldigt, at man er kommen til at give disse Skoler et høit klingende Navn, de ere simpelthen Almue-skoler, det vil sige, det er Ungdomsskoler, men Høistoler ere de ikke. Først naar vi komme til den Skole, som der ogsaa har været Tale om, nemlig Skolen i Soer, kan der være Tale om Høistole. Det ærede Medlem gjorde den Bemærkning, at han ved Siden af adskillige gode Egenstaber, han havde truffet hos disse unge Mand, som havde været paa Høistole, ogsaa havde truffet en Mangel, hvilket kunde foranledige ham til at gjøre den Bemærkning, at de kunde trænge til et Kursus i Vefte- denhed. Jeg vil langt fra modsigte, at der kan findes Nogle deriblandt, som godt kunne give Anledning til en saadan Bemærkning. Jeg vil imidlertid ikke holde tilbage, at min Erfaring gaar i en noget anden Retning. Naar man er stillet i Samfundet saaledes som jeg, og har den Betragtning, som jeg gjerne vil fastholde, at man gjerne ønsker at betragte sit Lyvende som hørende til Familien, og saa meget som muligt at være i det nøieste Forhold til det, saa er det mange Gange ikke saa let, fordi der er en hel Del Naahed baade i Tone og i sædelig Henseende, som gjør det vanskelig. I den Henseende har jeg været rigtig glad, naar det kunde lykkes mig at faae Tjenestetyende, som have været paa en god Høistole eller rettere Folkeskole, og jeg har i den Henseende gjort den Erfaring, at det er langt lettere at omgaas med dem end med flere Andre. Søvrigt er denne Mangel paa Vefte denhed jo Noget, som man godt kan træffe allevegne, man kan træffe den ogsaa hos dem, som ingen Skole- dannelse have; man træffer den ogsaa hos dem, som have deltaget i den Dannelse, den lærde

Skole giver, ja, som den allerlærdeste Skole giver. Man kan blandt dem ogsaa træffe Nogle, hos hvem Vefte denhed just ikke er en meget fremtrædende Egenstaf, uden at man derfor er berettiget til at give Stolen Skyld derfor. Det er disse Bemærkninger, jeg har fundet Anledning til i Anledning af de Bemærkninger, som ere fremsførte af det ærede 2det kongevalgte Medlem (Ufing), og jeg skal nu ikke videre opholde mig ved dette Punkt.

Der er endnu et Par Bemærkninger, som jeg skal gjøre i Forbigaaende. Ogsaa for mit Vedkommende har det været noget skuffende at se, at man ikke har villet bevilge saa Meget til den forestaaende Universitetsfest i dens nærværende Skikkelse, som der ellers havde været paatænt. Det forekommer mig, at, saaledes som de forhaandenværende Omstændigheder ere, saa maa man aldeles billige den Form, hvori det er besluttet at afholde Festen, og at man i den Henseende gjerne kunde have undet Universitetet det Samme, som man under andre Forhold vilde have undet det dertil. Jeg kan ikke negte, at det har undret mig lidt at se en enkelt Post under dette Ministeriums Budget, nemlig den, at der bevilges ikke som Understøttelse, men som Livsvarig Sage en Sum til en af vore unge Digtere (Hør! Hør!); thi hans Talent og Mesterstaf i Formen usfortalt har jeg ikke kunnet finde, at han endnu har frembragt noget Værk, som kan siges at have større blivende Betydning for vort Folkeliv (Hør!).

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (Fischer); Svad det sidste Spørgsmaal angaar, som det ærede Medlem berørte, da indrømmer jeg villig, at der maatte kan være forskellige Meninger, og at der kan være Grunde til at nære disse forskellige Meninger. Men ikke desto mindre tror jeg, at det er mange Andres, som det er min Overbevisning, at den omtalte Mand er den mest begavede af vore yngre Digtere, og at det, han hidtil har ydet, er lovende for Fremtiden. — Det gjør mig ondt, at det ærede Medlem fra Kjøbenhavn (Bloug), som talte om Universitetets Anliggender, strax efter forlod Salen, fordi jeg ikke godt kan lade være at fremkomme med nogle Bemærkninger i Anledning af hans Ytringer, og det er mig ukjært at maatte gjøre det, da han er fraværende. Han begynde med at udtale den Overbevisning, at det at nedsætte en Kommission for at undersøge Universitetets Forhold ikke vilde lede til noget Resultat, og som Støtte derfor henviste han til den saakaldte Kirkekommission, der havde virket i lang Tid og havde afgivet en meget omfangsrig Betænkning, hvorefter da som Resultat kun forelaa en ganske lille Lov. Jeg tror nu ikke, at det er rigtigt at slutte her fra det ene Tilfælde til det andet, eftersom Forholdene jo der ere meget forskellige. Men man gjør for